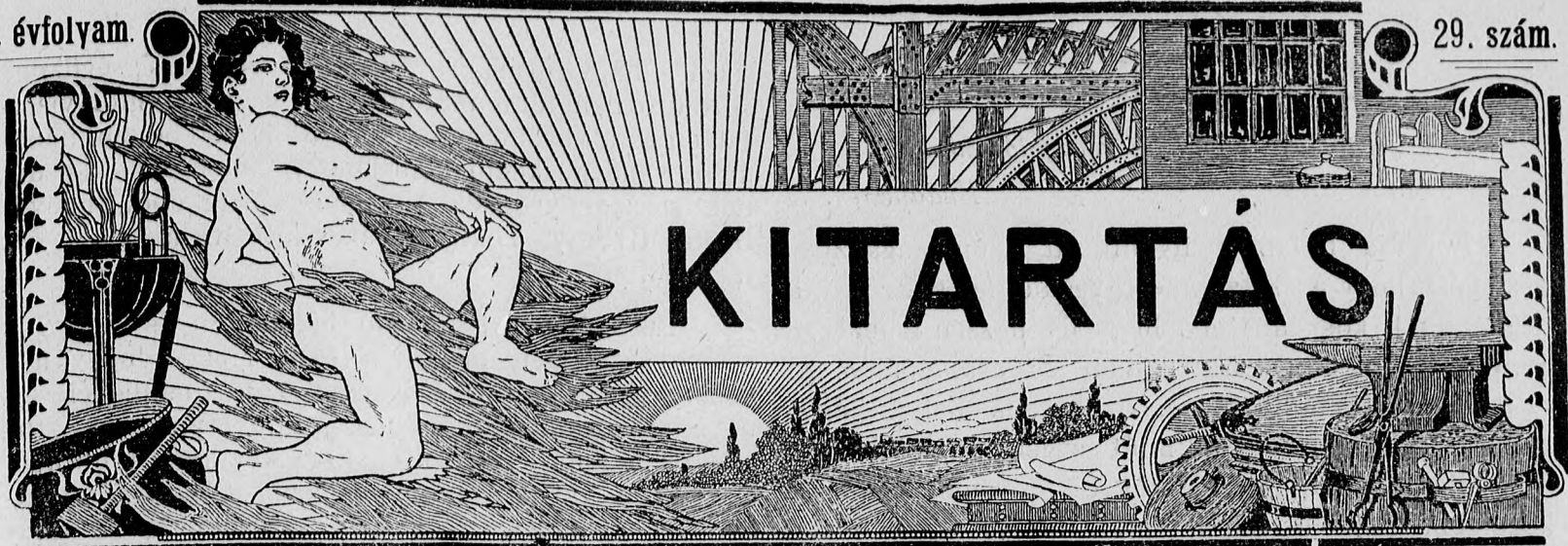

1900. július hó 22-én.

II. évfolyam.

29. szám.

KITARTÁS

Vasutasok, gyári és ipari alkalmazottak ismeretterjesztő hetilapja.

MEGJELENIK VASÁRNAPONKINT.

Előfizetési díj:
Helyben és vidéken postaküldéssel24 korona.
Az előfizetők baleset általi halál, állandó vagy részleges munkaképtelenség esetére a Nemzetközi Baleset Biztosító Részvénytársaságnál 2000 koronára vannak biztosítva.

Felelős szerkesztő:
SZENTESSY GYULA.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST,
VIII. ker., Köztemető-út 3. sz.
Telefon szám 58-61.

Indus népviseletek.

Köszönetnyilvánítás.

A „Kitartás“ tekintetes Igazgatóságának

Budapesten.

Fogadja hálám nyilvánítását azon magasztos eszméért, hogy a »Kitartás«-egyesület létesült, mivel csak annak köszönhetem, hogy ily hosszú betegségi állapotomban könyörült rajtam és családomon. A »Kitartás«-nak tagja lévén, 40 korona betegsegélyben részesültem, melyből mint szegény szolga betegségi állapotomban segítve vagyok. Kérem ezt legközelebbi lapjában többi tagtársaimnak is tudomására hozni.

Kelt Rákos-Palota, 1900. július hó 7-én.

Kanyicska Boldizsár,

váltóór Budapest, ny. p. u.

„A németeknek Tokaj várában iszonyatos, hallatlan éhségek”.

A gróf Teleky-család marosvásárhelyi levelestárában őriznek egy régi krónikát, melynek Szepsi Laczkó Máté a szerzője. Ez a krónikás papi ember volt, előbb — mint maga említi — »ama nemzeti és nevezetes Lorántffy Mihály udvari concionatora« működött, majd kegyurának halála után erdőbényei lelkész lett. Krónikája 1606-ból való — czime: »A németeknek Tokaj várában iszonyatos, hallatlan éhségek«. Leírja benne a tokaji német zsoldosok 1606-iki inségét, melynek részletei még mesében is borzalmasak volnának.

Midőn Básta György megsegítette volna Tokajban a németeket — beszéli Szepsi Laczkó Máté — az elmúlt felső 1605. esztendőben, és a várat az egész környéknek javával megtakarította és töltötte volna: Básta Györgyben veték reménységeket és elhívék magokat. Ez okáért örülni kezdenék, hogy ők hiven megtartván a római császárnak Tokaj

várat, nagy uraságra jutnának sok vitézségöknek hire örökben fönn maradna. Ez reménységtől viseltetvén és a várban minden jóval bővelkedvén, házasolni, vendégeskedni, lakoskodni, menyegzőzni kezdenek s szegénységnek siralmas veritékéből, melyet Básta György Tokajba takarított vala az egész tartományból.

De az emberben való bizodalom és a magok reménysége igen megcsalá őket. Mert elfogyván a közönséges rendtartás szerint való husféle eleség, ugymint szalonna, tehénhus, juhhus, tyuk, lud, stb., először a lóhusra szorulának, és két lónál több nem marada a várban, mind megevék. Másodszor, elfogyván a lóhus, az ebhusra szorulának, és valamennyien ebek leve, a husát mind megevék. Harmadszor, az ebek után a macskahusra szorulának, és valamennyi macska várban volt mind egyiglen megevék. Negyedszer, az egerekre szorulának és mint jó macska az vala főbb mester, aki hamarabban és több egeret foghat vala, mert az lakhatik vala jobban. Ötödször, a puszta város helyre kijöven, mivel az előtt a várost magok megegették vala, ha az udvarhelyeken régi hitván megrothadott törkölt találhatnak vala, nagy rettegéssel lopva a várba beviszik vala, megmossák, szárasztják, vagdalják, őrlik vala és pogácsát sütnek vala belőle, korpával elegyítvén azt eszik vala Hatodszor, valamennyi ökröbőr, juh és kecskebőr volt a várban, megfőzven, mind megötték — a lenyírott szőrrel rakva volt a vár a megadáskor. Hetedszer, midőn ez is elfogyott, azután valamennyi hitván sarujok és cipellőjük volt, megfőzték és megötték. Nyolczadszor, a szemetekből és rakás ganéjokból a hitván sarutalpat és egyéb dirib-darab régi hitván rothat faladt bőröcskéket felkeresgették, megmosták, megfőzték és megötték. Mert hogy megatták a várat, sehol az egész várban a szemetekben csak egy ujjnyi hitván bőrt sem találhattak volna. Kilenczedszer, az ökor, tehén, kecske és juh szarvát, lókörmöt, ökörkörmöt és egyéb oktalán állatok körmeit a tűzbe hányták, meglágyították a tűzön és valamig meglágyula, mind elrágták — még a fogak helye is mind ott

* * * * T Á R T A S . * * * *

Éjjeli látogatás.

Jacques aludni küldte a szobaleányt s dolgozószobájába vonult, ahol a kandallóban nagy fahasábok pattogtak. Könyvet kezdett olvasni, de előbb kissé lecsavarta a lámpást, melynek éles világa bántotta a rövidlátó szemét. A kandallón levő óra tizet ütött. A csendben, mely az ütés hangját követte, az előszoba csengetyüjének hangja reszkett be a szobába. Mivel Jacques senkit sem várt, meg sem mozdult. A csengetyü újra megszólalt. Jacques erre felvette a lámpást és kiment, hogy kinyissa az ajtót.

A folyosó-ajtó előtt egy fekete alak várakozott. Jacques a lámpás fényénél megismerte a feleségét.

— Te vagy! — hebegte.

Az asszony nem mozdult, nem felelt, csak várt. Alattuk ott ásitott a lépcsőház sötétje, mely-

ben a gázláng fénye csak pislá éjjeli mécsesnek tűnt fel. Az alsó emeletekről emberi hang nesze hallatszott fel.

— Jőjj be — szólt a férfi.

Behivta az asszonyt dolgozószobájába, leültette egy karosszékebe s aztán ránéztek egymásra. Jacques öt esztendeje nem látta az asszonyt, aki egy este elhagyta, követve a szeretőjét. S a férfi, mikor hazajött, üresen találta a házat, az asztalon ott hevert a czeruzával sebtében irt kétsoros bucsuzólevél. S ma, öt évi távollét után, visszatért; még mindig csinos volt, de valami komor, hervadásszerű kifejezés ült az arcán, mely fáradságot, fájdalmat árult el.

Nagyon egyszerű fekete ruha volt rajta, olyan viseltes, hogy a könyöke fénylett, a varrása pedig fehérlett. A bal halántékán egy ezüstös csik volt a hajában. Jacques úgy érezte, mintha a lelkében bezárult volna valami, mert egy cseppet sem volt megindulva.

S az asszony, mivel a férje nem kérdezte, elmondta magától is, rövid, szaggatott mondatokban, hogy a szeretője előtte való nap elhagyta. S ő egész nap sirt, nem evett semmit, este elment hazulról

maradott a harapás után a meglágyult szarvakon és lókörmökön — a mint a vár föladáskor a külső várpiaczon minden ember látta és egymásnak mutogatták. Tizedszer, gyermekeket sütöttek meg. Tizenegyedszer, harmadnapi eltemetett holttestet a földből kiásták és megözték.

Emberi állat soha az ég alatt vajuttabb és elkampadottabb népet azoknál nem láthat a világon. Mert mindnyájan mintha esztendeig phtyphisben feküdtek volna, oly igen elapadtanak testökben. Ha a fejedelem (Bocskay István) kegyetlenséget akart volna üzni, kevés ideig mind éhel megölethetta volna őket a várban, mert egy jó félmaroknyi lenmagot három ezüsttalléron adtanak. De kegyelmesen cselekedék a fejedelem vélek.

1606. 17. Martii. Sok halogatás és várakozás után Ruber György kényszerített Tokaj várát megadni a fejedelemnek 10 órakor reggel. A fejedelem comissariusi voltak Czobor Mihály és Simoni György, a sárospataki kapitány. Először bemenének a várba a fejedelem kék zászlóival, és a belső vár kapuja eleibe állanak két renddel, a tárogató sipot örömmel fujják vala és dobolnak vala. Azután bemenének a comissariusok és azokkal együtt az egyházi rend. Ruber György a külső kapun belül két rendben állatta volt a beteges, vajútt lánczokat fegyveresen, maga pedig a porkolábokkal és egyéb tisztviselő főemberekkel elől áll vala; az orálása és a comissariusok replicálása után a várat a fejedelemnek és az országnak resignálá (átadta), melynek bizonyosságára a főporkolábtól a vár kulcsait előkérvén, azokat Czobor Mihálynak főcomissariusnak kezébe adá. Azután a belső várba bemenének, az várt »Te Deum Laudamus«-sal és imádsággal consecrálák és inventálának a várban.

1606. 22. Martii. 11 órakor reggel Ruber György Tokaj várából kiméne és mihelyst Ruber ő maga a Bodrogon átkelvén, a pázsitra kihága, ottan a magyarok a várban az ágyukkal örömet lövének. A németek birták Svendi Lázár megvételeitől fogva negyvenegy esztendeig, egy hólnapig és mintegy két hétig.

járkálni, rőtta az utczát, maga sem tudja mióta, mignem oda érkezett Jacques lakása elé s feljött a lépcsőn.

Jacques még mindig nem szólt semmit s a csendben, a barátságtalan hallgatásban életének öt esztendeje s az asszony életének öt esztendeje vonult el a lelke előtt. Mikor az asszony elment s ő üresen találta a házat, minden öröme szerteporlott, életének boldogsága rommá lett; azt hitte, soha nem fog többé vigasztalódni, az élete csonka lett, szinte az esze is megbomlott. Hat hónapig, egy évig tartott ez az állapot. Soha hirt sem hallott az asszonyról s kihalt szivéből az utolsó reménység is. Aztán nem gondolt többé az asszonyra s hajtatta magát az élettől, mint a hajóroncs a széltől. S végre az otthonában, ebben a puha fészekben talált vigasztalást; megint rátalált régi kedvteléseire ezekben a megszokott szobákban, az ismerős butorok között; jött a feledés, mint minden nagy fájdalom után jön, mint minden dolog végén megjön. És Jacques újra beleilleszkedett az életbe, mint elégedett és békés aglegény. Az asszony, aki elhagyta, hogy kövesse azt, amit boldogságának hitt, boldog is volt, hat hónapig, egy évig, éppen az

Chinai szemmel.

Sen-Sin-Csen chinai író »Ti-csi-lei-bian« czimen könyvet irt Európáról. A czim magyarul ezt jelenti: A nyugati ügyekre vonatkozó ismeretek gyűjteménye. Ebben a gyűjteményben többek közt ezeket regéli Sen-Sin-Csen:

A francziák.

Szenvedélyük az elegáns és fényes. A gazdag fiatal emberek 5—6 lawst is (30—35 korona) fizetnek egy pár harisnyáért. Ruházatukért háromszor annyit fizetnek, mint amennyit ér és nem sajnálják érte a pénzt. Franciaország fővárosának lakói szeretik a lustálkodást és korhelykedést. Külsejükben mind szeretik, ami szép és új. Más országok lakói tömegesen érkeznek Párisba, hogy mulassanak és egygyel sem találkoztam, aki ne lett volna elragadtatva a párisi élettől. Minden idegen oly jól érzi magát Párisban, hogy megfeledkezik a hazautazásról. Az üzletekben csak elárusítók vannak és mindnyájan nagyon szépek. Az idegent mosolylyal és kedveskedéssel elbájolják Mo-si-őnek szólítják, ami azt jelenti, hogy magas ur. Ha keztyüt veszsz, fölpróbálják, még pedig mindkét kézre. De azért olyan csekélységért, amely 20 frankba kerül, elkérnek 30—40 frankot. Ha megadják nekik, amit kérnek, nagyon örülnek. Ünnepnapokon a legcsinosabbakat ki lehet válogatni és kirándulni velük.

Az angolok.

Az angolok a tékozlásukkal tűnnek fel. A hölgyek szeretik a tulzott költségeket. Oly ruhát, amely 100 lawba kerül, kétszer viselnek s akkor már ócskának tartják és ujjal pótolják. Az angolok sokat költenek lovakra is, valamint borra és ételre. Ezek a nagy igények sok érdekházasságot vonnak maguk után. Félnék a sok gyermektől is, amely jelenség Chinában ismeretlen. Az angolok úgy isznak és esznek, mint ahogy a czápa iszik és a farkas nyel. Egészen az eszméletlenségig isznak és gyakran egész vagyoniukat whiskeire költik.

idő alatt, amig nagyon-nagyon szerencsétlen volt. De ébredése borzasztó volt. Mikor szenvedélye elcsillapult, tiszta fejjel tudta megítélni azt az embert, akiért daczolt a társadalom törvényeivel s megszegte kötelességét. Kicsinyes, fukar volt ez az ember, össze sem lehetett hasonlítani a férjével. S az élet, melyet örömmel s gyönyörűséggel teljesnek vélt, valóságos temető lett rá nézve. Az alatt az öt év alatt, mig hozzá volt kötve ehez az emberhez, megundorodott a szerelem, hit és napsugár nélkül való együttléttől. Aztán elfogyott a pénzük, beköszöntött a nyomor, mely magával hozta a végső elhidegülést. Végre elpattant a hur, a férfi elhagyta. S most itt állnak egymással szemben: a férfi, ez a kövér és békés nyárspolgár s az asszony, megtépve, megtörve, nyomorultul.

Hallgattak s az utcza zaja felhangzott a szobákba. Egy bérkocsi vágatott el az ablak alatt, majd egy bolti ernyőt eresztettek le. Valaki füttyölt az utcán s a füttyező messze elhallatszott. Jacques a kulcsaival játszott a zsebében s csörgésük felijesztette; eszébe jutottak felesége utolsó szavai.

— Éhes vagy? — kérdezte.

S kiment a konyhába Talált még egy kevés

A németek.

A németek nagyon szeretik a czeremóniát és mély tisztelettel viseltetnek a magasabb-ranguak és a hatóságok iránt. Ha német találkozik másik némettel, leemeli a kalapját. Azért is mondják az angolok, hogy a németek öt percig sem tartják fejükön a kalapjukat. A német nagyon büszke, ha névjegyére sok czímet nyomathat és ha hosszú rendjellánca van. Gyakran ugyanannak az embernek van négy-öt czíme és 40-45 rendjele. A hölgyeket is férjük czimén kell szólítani, pl. akadémiakusnénak, tanácsosnénak, birónénak, stb.

REGÉNY-ESARNOK.

A lelencz.

— Irta: Gara József. — (Folyt.)

VI. FEJEZET.

Még egy vallomás.

A gróf azért, bármennyire erőltette a megnyugvást, egész éjjel nem tudott aludni. Szótte terveit s jobban esett háborgó lelkének, ha néha-néha az ágyából felkelve, az ablakhoz mehetett, hogy onnan a kastély felé tekintsen. Ott sötét, néma volt minden. Ott aludt mindenki. Vajjon Irma grófnő is? Talán az éppen úgy virraszt, mint ő? Milyen boldonság is az élet. Így elválasztva egymástól, tünődnek egymás felől, ahelyett, hogy szétszakítva minden korlátot, tekintet nélkül időre, helyre, feltárnák egymás előtt lelküket. De hát hiszen mindössze pár óra a holnapi nap.

A grófnő kerülte másnap Kerényit. A reggelinél nem jelent meg. Főfájással mentette ki magát. Ennek a főfájásnak ki sem ismerte jobban történetét, mint Kerényi.

Nem látta egész délelőtt. Az ebédnél azonban már megjelent. Feltűnően halvány volt. És feltűnően

meleg huslevest s egy csibeszárnyat — ezt bevitte. Az asztal egyik sarkára szalvétát terített s mig az asszony evett, megint kiment a konyhába, egy üveg bort vitt be s öntött az asszonynak. Ránézett, látta, hogy az arca kissé kipirult és sejtette, hogy amint lecsillapította az étvágyát, kezdi magát jól érezni ebben a környezetben.

— Kétszer is találkoztam veled — szólt ekkor az asszony halkán. — Először három évvel ezelőtt egy divatáru-kereskedésben; olyan közel mentél el mellettem, hogy a ruhád hozzám ért; én olyan fehér lettem, mint a fal, de te elhaladtál mellettem, anélkül, hogy észrevettél volna.

Jacques meglepődöttnek látszott, az asszony pedig folytatta:

— Egy más alkalommal láttál is. Esett az eső; én egy omnibusz-állomásra siettem s te közvetlenül utánam léptél be; én azonnal kimentem, te pedig követtél. Sietni kezdtem, de folyton mögöttem hallottam lépéseidet. Hanem aztán mégis nyomomat vesztetted, mert mikor visszafordultam, már nem jöttél utánam.

Jacques nem emlékezett erre, bizonyos volt róla, hogy soha sem látta az asszonyt. Ez még el-

szebb, mint valaha. A lelki harc nemhogy rombolt volna szépségén, sőt fokozott mértékben növelte azt. És a szenvedő arc festőien illett neki. Az egész ebéd alatt hallgatagok voltak.

Magán a grófnén is valami sajátságos borzongás látszott. Pedig ő bizonyára nem tudott a történetekről. Legalább ezt gondolta Kerényi. Hanem rosszul gondolta. A grófnő már mindent tudott. Irma még az éjszaka elmondá a parkbeli jelenetet betüröl-betüre. A grófné szeretetteljesen hallgatta leánya minden szavát. Örült is neki, meg kétségbe is esett felette. Kerényit becsülte, szerette, szívesen látta volna leánya oldalán, annál inkább is, mert tudta, hogy Irma milyen szerető vonzalommal viseltetik iránta. Istenem, gondolá Zergeyné, hiszen már ennek a szerencsétlen gyermeknek is joga volna a boldogsághoz azután a nagy szerencsétlenség után. Tehát végighallgatta leánya elbeszélését a parkban történetekről.

— Mit szólsz mindehhez, anyám? — kérde azután Irma.

— Nagyon örülök neki és sirni szeretnék felette.

— Oh, anyám, én éppen úgy vagyok. Miként számoljak be ennek a szerelmében boldog embernek a multtal? Mint tegyem meg előtte a borzasztó vallomást? Vagy elhallgassam?

— Nem, azt semmi esetre sem — szólt közbe Zergeyné. — Őszintén el kell mondanod mindent, nehogy későn tudja meg.

— Ah, mily nehéz lesz az! Lehetetlen lesz!

És a grófnő teljes elcsüggedéssel nézett a holnapi nap elé. Kerényinek ebéd után sem sikerült a grófnőhöz közelednie. Minden reménye újra az estében volt. Legkedvesebb találkozó helyük a park volt, most is e helyről várta sorsa eldöntését. A grófnő nagy izgatottsággal indult a rendes esti sétára s bár Kerényi teljesen tudta, hogy mit fog majd a grófnővel beszélni, amikor így szemben találta magát vele, ő is szótlanná vált jó hosszú időre. S amidőn újra megindult köztük a társalgás, az is teljesen közömbös dolgokról folyt. Egyszer

mondta neki azt is, hogy egészen itt a közelében lakott, ugyanabban a városnegyedben és Jacques nagyon csodálkozott, hogy mégsem találkoztak soha.

Az asszony aztán kényelmesen hátradólt, a bágyadtság, leidegzettség érzésével testében; újra megtalálta ezt a karosszéket, melyet régtől ismert — egyáltalán a szobában minden a régi helyén volt. Semmi sem változott, ugyanaz a kárpit, butor és apró holmi Minden olyan barátságos volt, mintha minden őt köszöntötte volna. Milyen jó érzés is volt, ötévi távollét után újra birtokába venni ezt a lakást. Nem annyit jelent ez a tényer itt az asztal sarkán, hogy újra egyesültek, hogy ő újra hazatért? Az a lámpás, mely itt állt az asztalon, ugyanaz volt, melynek fényénél hajdan csókolódtak s szerelmes szavakat susogtak.

A bizonytalan életnek a mai nappal vége, az öt év undora s kinja elmulik. Elfoglalja helyét ismét törvényes otthonában, férjénél, aki megbocsát neki. Kezdődnek újra a jó napok, hogy élete könyvből kiszakadt ez a lap.

Jacques nagyon nyugodtan nézte az asszonyt, megindultság, harag nélkül. Sem a feddésnek, sem a szánalomnak egy hangja sem jött ajkára. Ez az

azután a park egyik fordulójánál hirtelen megállt a gróf és önkénytelen kitöréssel mondá:

— Grófné, határozzon már sorsom felett, hiszen a halálra ítéletet sem tartják egy napnál tovább a siralomházban.

Irmát nagyon meglepte ez a váratlan kérdés, de azért látszott, hogy szívesen veszi a dolog szóba hozását.

— Gróf ur, — mondá azután esendes hangon — a mi utaink el fognak válni.

— Az lehetetlen.

— Meg kell lennie, gróf ur.

— Tehát nem szeret?

— Nem az az ok.

— Tehát szeret! — mondá hevesen a gróf s megragadta Irma kezeit.

Irma nem birt a kezekből kibontakozni, oly erősen tartották.

— Ha szeret, — ismétlé a gróf — akkor nem kell elválni, akkor nem fogunk elválni.

És ebben a hangban volt valami elhatározó, parancsoló.

— Nem ismerem akadályt, mely az ön szerelmét, ha egyszer az megvan, ne biztosítaná a számomra egy egész hosszú életre.

Egy közeli padkához vezette a grófnőt most Kerényi s mind a ketten leültek. A gróf valóságos lázban volt.

— Irma, én itt halok meg lábainál, ha még egy szóval is ellenkezik. Ön az én nőm lesz és pedig oly gyorsan, amilyen gyorsan csak lehet.

A grófnő közel volt a siráshoz, úgy reszketek ajkai.

— És még mindig nem felel? — kérdé türelmetlenül Kerényi. — Hát mi ok tartja vissza?

— A multam.

Kerényi csodálkozva nézett a grófnőre s gépileg ismételte:

— A multja?

— Az.

— Nem értem, grófnő.

— Joga van hozzá, hogy megértse.

asszony, aki itt ült, idegen volt neki; a másik asszony, az az asszony, akit szeretett, a felesége, nem volt többé. Szerelme meghalt s Jacques, amint az ujjait mozgatta, szinte úgy érezte, mintha hamut szórna. Szó nélkül ment be a szomszéd szobába s egy darab papírral a kezében jött vissza, egy százfrankos bankjeggyel. Odanyújtotta az asszonynak:

— Pénzre van szükséged, — szolt. — S ha megint bajban lennél, tudasd velem.

S engedte, hogy az asszony felkeljen. Felvette a lámpást s az ajtó felé indult: az asszony követte. Mikor Jacques kinyitotta az ajtót, akkor értette meg az asszony, hogy almának vége, hogy a férje elküldi, hogy vissza kell térnie a sötét utcára, üres lakásába, mely olyan hideg volt, — megértette, hogy Jacques kérelhetetlen marad s esdekelve nézett rá. Jacques kinyitotta az ajtót, anélkül, hogy szemébe nézett volna az asszonynak. S mikor felesége kilépett a lépcsőházba, felemelte a lámpást s nyugodt hangon, melyből közömbös jóság érzett ki, ismételte:

— Ha megint bajban lennél, tudasd velem.

S az ajtó bezárult. Jacques hallotta, hogy az asszony bizonytalan lépései hogy hangzanak el a lépcsőházban.

Louis de Robert.

— Boldoggá tesz vele.

— Nem hinném — mondá elcsüggedve a grófnő.

— Nem képelem, Irma, hogy önnek olyan titka lehetne, mely csak egyetlen redőt vonna homlokomra. Hiszen ön zárdaéletet élt mindig.

— És mégis ért egy szomorú csalódás.

— Hát kit nem ér az? De bennem nem fog csalódní.

— Tudom, hiszem, de azon már az önbe vetett bizalmam nem segít.

— Már mondta, grófnő, hogy egyszer szeretett és csalódott. Ennyi az egész, nemde?

— Ennyi, csak hogy a csalódás minden katasztrófájával.

— Katasztrófájával? — kérdé elboruló arcza Kerényi.

— Látja, látja, — felelé keserű mosolylyal Irma — még csak sejt és már is mennyire elborult arcza,

— Nem, Irma, de ön oly sötéten fest le valami ártatlan dolgot, hogy ok nélkül okoz nekem rémületet.

A grófnő elgondolkozva hajtá le fejét. Küzdött magában, hiszen olyan vallomást kell tennie, mely egész nőiességét próbára teszi. Érezte, hogy Kerényit szereti, tudta, hogy ő az egyedüli, aki még kárpótolhatja nagy csalódásáért és épen azért volt oly nehéz megtenni neki a vallomást.

Ah, ha már tul lenne rajta!

— Irma, én szeretem önt — szolt most Kerényi — és egész szerelemmel kérem, szabadítsa meg lelkét bizonyára ártatlanságtól s azután legyen az enyém elválhatatlanul és örökre.

A grófnő kezei ott nyugodtak Kerényi kezeiben. Szembenéztek s a gróf szemei oly esdőleg várták azt a titkot, feloldozást, a szerelmet.

— Szerettem . . . — kezdé a grófnő halkán, remegő hangon. — Egy főhadnagy volt nálunk a tiszt lakásban, akit én is, anyám is megkedveltünk. . . . Biztam benne s láttam, hogy szeret ő is. . . . Többet voltunk együtt, többet foglalkoztunk egymással, mint kellett volna, de hát akit szeretnek, egymáséi lehetnek, azoknak minden szabad. . . . Így hittem. Azt is hittem, hogy akik egymást szeretik, azok egymáséi lehetnek feltétlenül. Csak a halál választhatja el őket egymástól. Más akadályt nem képzelhettem. . . . Rosszul hittem minden tekintetben. . . . Volt mégis egy akadály. . . . Egy rettenetes akadály. . . . nem lehattunk egymáséi. Pedig akkor már késő volt. . . . Én megfeledeztem magamról szerelmemben és bűnhődtem rettenetesen.

Kerényi arcza halotthalvány volt. Közbe akart szólni többször, de ajkai megtagadták a szolgálatot, végre azonban mégis szóhoz jutott.

— Irma, ön azt az embert boldogította. . . .

— Ami áldozatot egy nő szerelmesének hozhat, én meghoztam.

— És miért nem vehette el?

— Nagyon egyszerű okból, mert — felesége volt.

— Ah, a gazember! Hol találhatom fel, hadd ölöm meg a nyomorultat! — kiáltá helyéről felugorva Kerényi.

— Nagyon messze van — felelé Irma.

— Ha a világ végén van is

— Meg sem engedném, hogy csak erre gon-

Irgalmas szivek.

A martirok.

doljon is. Mi leszámoltunk és a vesztes a számadás végén csak én maradtam. Nemcsak én . . .

A gróf kérdőleg tekintett Irmára.

— Vesztesek ketten maradunk.

Kerényi elfogódva mondá:

— Igen, ön és az édesanyja.

— Akkor hárman — egészíté ki Irma.

— Nem értem — hörgé a gróf megkapva egy rettenetes gondolattól. Hárman? Ki volt a harmadik?

Csak most érzé igazán összeszorulni torkát Irma. Lehetetlenség lesz kimondania. Hát miért is nem érti meg, hiszen már eleget mondott. S ha érti, miért hurcolja ki egészen a kintpadra, hogy még ezt is szemébe kelljen mondania. Vagy még ez is hozzátartozik a büntetéshez? Akkor legyen végigszenvedve ez is.

— Ki volt a harmadik? — kérdé újból a gróf, oly mély, fájó hangon, mintha csak koporsóból beszélne.

A hold épen egy felhő mögé bujt. A legjobbkor. Most legalább nem fogja szégyenpirtól égő arcját látni. Így könnyebb lesz kimondania. És mire a gróf kérdé: ki volt a harmadik? Már el is hangzott a sirástól elfojtott válasz:

— Egy ártatlan kis gyermek.

Kerényi egy darabig mereven bámult maga elé, aztán hirtelen felkelt és szó nélkül eltávozott. Egyenesen lakásába rohant és ott leveté magát a kerevetre és hangos zokogásban tört ki. Irma egy darabig megkövülten állt helyén, aztán kigyult arczzal felsietett a kastélyba. Ugy érezte, hogy teljes megsemmisülés érte. Kerényi gróf egyszerűen elfutott tőle, mint valami belpoklostól. Lesujtva, megsemmisülve érezte magát. A grófné azonnal észrevette, hogy Irmával történt valami.

— Mi baj van? — kérdé leánya kikelt ábrázatától meglepetve.

— De hát mi történt veled?

— A legborzasztóbb.

— Megrémítesz. Bántott valaki?

— Rettenetesen.

— Ki?

— Ő.

— Kerényi? Lehetetlen. Te lázban beszélsz.

— Nem csoda. Ah, ez a szégyen. Ez a meggyalázás.

— De hát miféle meggyalázás?

— Oh, anyám, szeretnék a föld alá sülyedni.

— Most már követelem, hogy magyarázd ki magad.

— Nagyon egyszerű és mégis oly rettenetes.

— Tehát megsértett?

— Meg. Én elmondtam neki mindent, nem titkoltam el semmit és ő . . .

— És ő?

— Ő felugrott mellőlem. És mint egy örült elszaladt. Itt hagyott egyetlen szó nélkül. Ah, kiég a szemem a gyalázattól!

Zergeyné elkezdett a szobában fel, és alá járkalni és ezután hirtelen megállt leányával szemben.

— Nincsen semmi baj!

— Hogyan?

— Mondom nincs baj. Így van ez jól.

— Anyám, mit beszélsz?

— Nagyon fájdalmasan érintette a leleplezés, lesujtotta. Ez szomorú dolog reá nézve, de megnyugtató lehet te reád nézve.

— Megnyugtató? Anyám, te nem vagy képes felfogni helyzetemet.

— Sőt teljesen átlátom az egészet. Ő nagyon szeret téged. Ez a jelenet föltétlen jele. Ő nem vagyondóért áhitozik, ő igazán, nagyon szeret és te, leányom, boldog lesz, nagyon boldog.

— Én többé a szemébe sem merek nézni. Én megalázva érzem magam és ezt tenni velem senkinek nincs joga. Én a múltért nem tartozom neki számadással, nem vonhat kérdőre, de legkevésbé alázhat meg érte. Ha szerencsétlen vagyok is, de büszke s vezekelni nem fogok az előtt, a kinek vétettem.

— Te nagyon tragikusan fogod fel az egész dolgot, leányom Jóra fordul minden.

— Ah, ne hidd, anyám, hogy ő csak még tájunkra is jönne. Holnap reggel egy levelet kézbesített nekünk, melyben bocsánatkérések közt jelenti, hogy el kellett utaznia. Mi ő vele többé nem találkozunk, de jobb is százszor, ezerszer jobb.

— Én jobb emberismerő vagyok. Meg akarsz róla győződni.

— Hamarabb fogok az ellenkezőről meggyőződni, mint hiném?

— Csak te hallgass reám. Akarod e pillanatban látni, mit csinál Kerényi?

Irma csodálkozva mondá:

— Nem értelek.

— A hátsó verandáról felülről épen abban a szobába látni be, hol Kerényi van. Ő nem is álmodik arról, hogy valaki meg is figyelheti őt s mi mégis láthatjuk. Akarod?

— Akarom.

A grófnő elvezette Irmát a hátsó verandára. Csakugyan egészen jól lehetett látni Kerényit. És ez a látomány könnyeket csalt Irma szemébe. Kerényi még most a kerevetre volt borulva. Most felkelt. Arczán látszott a levertség. Elkezdett fel és alá járni a szobában, izgatottságát elárulta minden lépte, minden mozdulata. Irma teljes elkeseredéssel mondta anyjának:

— Hátha olyan nagy baj neki is az én szerencsétlenségem, akkor legjobb, ha nem találkozunk. Én kegyelemből nem akarok sem az ő, sem más felesége lenni. Nincs szükségem a férjhezmenésére.

— Ne így vedd ezt, leányom; ha Kerényi ismerte volna kezdettől fogva történetedet, nem ment volna át ezen rázkódtatáson, s ő mégis csak szeretett volna téged és nőül vett volna. Mindent csak a meglepetés idézett elő. Kerényi most az ajtóhoz indult.

— Huzódjunk vissza, leányom, szóló Zergeyné, — mert most kijön az udvarra és megtalál látni

— Annak pedig a világért sem szabad megtörténnie, mondá izgatottan Irma és besietett a szobába.

Anyja utána ment és most az ablak mögül figyelték Kerényit, a ki sokáig elgondolkozva járt fel és alá az udvarban és parkban, többször felnézett az ablakokra.

Midőn Irma ledőlt nyugodni, ezek voltak szavai anyjához:

— Én Kerényivel leszámoltam. Szeretem, de el fogom temetni. Most már két halottja van szívemnek.

— Én pedig tudom, ti egymásé leszték, — mondá Zergeyné az igaz meggyőződés hangján.

(Folytatása következik.)

ISMERETEK TÁRA.

Tiszavirág-vonulás.

Erről a sajátságos magyar természeti tüneményről, melynek most volt az ideje, következő érdekes leírást olvassuk a »Természet« új számában, Tömörkény István tollából:

A magyar rovarvilág egyik igen érdekes állata a tiszavirág, a kérészek családjából származó *Palin-genia longicauda*. Csak pár óra hosszáig tart az élete a magyar folyó fölött s e pár óra alatt, mely megszületése és halála között eltelik, olyan tömegben uszik a vizen és röpköd a folyó fölött, mintha ezernyezerszer zöldesfehér viráglevelet dobtak volna a Tiszába.

— Nini, virágzik a Tisza! — mondják ilyenkor a partról az emberek.

A tiszavirág e pár óra alatt szeretkezik, gondoskodik a faja föntartásáról és meghal. Szegénykének e kurta élete az alföldi nyelvbe sok szólásformát hozott, ami amellet szól, hogy a nép is megfigyelte életük tolyását. »Olyan volt az élete, mint a tiszavirágé« — tartják a korán elhalótól. A megindult, de abbanmaradt terve, vállalkozásra, a hamar szétszakadt szerelemre, korán fölbomlott házasságra mondják: »tiszavirág-éltü«. Bár igazság szerint három évnél is tovább él a tiszavirág, de nem mint szárnyas bogár, hanem mint apró vizi kukac. Persze a három év alatt rengeteg tömeg pusztul el belőlük. Ami megmarad, az a három év alatt annyi vedlésen megy át, hogy a röpködő állattá való válás pillanatában teljesen készen röpköd ki a hernyó bőréből a szárnyas bogár. Az átváltozás ez érdekes pillanatában a kukac kimászik a vízből a partra, cserjére, hajó oldalára s ott történik a szülés. Nem minden évben van mutatkozásuk, jobban mondva: nem minden évben születnek egy helyen, ami úgy látszik, velejár a helyi rovarfaunával. Már Vellay, a korán elhalt bogarász konstataulta, hogy olyan fajoknak, amelyek az árvízveszedelem előtt megvoltak a helyi faunában, a nagyvíz után nyomuk sem maradt, ellenben olyan fajok, melyeknek a nagyvíz előtt nem volt nyomuk, azóta teremnek. Az állatvilággal is így van. A nagyvíz előtt a Tiszában tömegesen hemzsegő rák elpusztult, de el egészen egy szálig. Egy évtized előtt még hire járt, hogy mikor a Tisza virágzik, szedni kell a bogarat, mert azt jó pénzen megveszik Németországban, hol orvosságot csinálnak belőle. No, ez utóbbi állítás aligha igaz, de lehet, hogy valamely rovarkereskedőnek kellett volna belőle néhány zsákkal. Mert az állat, éppen azon a réven, hogy nem tudni, hol születik s mert a születése után csakhamar elhal, nem található »minden bokorban«. Az idén itt előtünk, a város szemeláttára történt a születése, június 10-én, egy vasárnapi alkonyaton. A tiszai hidon éppen a közönség átvonulása tartott az ujszegedi hűvös fák alá, mikor a születés történt. Az állat rendkívüli nagy tömege alulról, a vasuti hid felől jött. Olyan mennyiségben, miként a sáska, de nem olyan rendetlenül. Miként ha egy brigád haladna négyes rendekben. Lehetek olyan husz méter formaszélességben és talán tizszeres, vagy több méternyi hosszúságban. Az előre, fölfelé haladó csapat a víz fölött haladt. Hogy milyen magasan a víz fölött, azt a magas hidról megállapítani nem lehetett. Lassan,

de rendben haladt, mint imbolygó, sűrű fátyol, a had. Így értek el a hidig. A tömérdek rovar vezetői, ahogy a vasboltivek elé érkeztek volna, ott meghökentek. Semmi kedvük nem volt hozzá, hogy alattuk elvonuljanak. Akkor egyenesen fölcaptak s a fátyol ugyanazon irányban követte őket. Így azután, az összetartozás szabályos formáit betartva, a hid fölött repültek át s a tulsó oldalon a magasról megint lecsaptak a mélybe. Gondolom, hogy ekkor történt a szeretkezésük. Azután széjjeloszlottak. Jóval később, egy óra múlva is lehetett még őket látni, ahogy már egyenkint repdestek a hid lámpaoszlopain, a kerítésen. Mignem a rövid élet után lehullottak a Tiszába, közanyjuk ölébe.

Lakoma a tenger fenekén.

Lake kapitány, az »Argonauta« nevű tenger alatt járó hajó feltalálója, érdekes módon vendégelte meg a minap tizenhárom barátját. A társaság Bridgeportban beszállt az »Argonauta«-ba, amely aztán több angol mértföldnyi utat tett meg mélyen a tenger színe alatt. Messze a parttól, harminczöt láb mélységben, megállott a hajó, mire föltalálták az ebédet, amely az utolsó falatig a tenger alatt járó hajón készült. A vendégek pompásan érezték magukat, csak néhány kapott a víz alatt kis fejfájást. Az »Argonauta« már a második viz alatt járó hajó, amelyet Lake kapitány készített. Aczélból készült és sokkal tökéletesebb az elsőnél. A hajó feladata az, hogy ép úgy lehessen vele a víz színén, mint a víz alatt járni, azokivül pedig a tenger fenekén csuszni, hogy hajóromokat és elsüllyedt tárgyakat megtaláljanak. Éppen ezért nagyon erős váza van a hajónak, hogy ellen tudjon állni a mélységben a víz nyomásának. A víz fenekén szükséges levegőt tartókban viszi magával az »Argonauta«. Ha a víz színén megy, csavar, ha a víz alatt megy, harmincz löerejű gázmotor hajtja. Azonkívül két kereke is van, amelyek lenn a tenger fenekén halad és hatalmas elektromos reflektorokkal keresi a hajóromokat. Ha a hajót a víz alá akarják sülyeszteni, akkor a fenekén levő tartókat megtöltik vízzel, ha pedig azt akarják, hogy feljőjön, kiszivattyúzzák a vizet. A hajón van egy több tonna súlyú különöz, ha ezt lekapcsolják, a hajó magasba szökik. Amikor Lake kapitány buvárai a mélységben dolgoznak, telefon köti össze őket a hajóval.

Telefon a föld körül.

A két híres feltaláló, a dán *Sinding Christensen* és az amerikai *M. Mangis*, akik egy új telefon-szerkezetet készítettek, amelylyel négyezer angol mértföldnél messzebbre lehet telefonálni, most Európába érkezett, hogy itt valamennyi államban szabadalmaztassa találmányát. Azután, mint amerikai és angol lapok írják, kábel segítségével telefont akarnak Európa és Amerika között létesíteni. A drótnélküli telefon feltalálója, *dr. Makio Rusco d'Assak* pedig a bajor államvasutaknál engedélyt nyert arra, hogy Mittersendling és Grosshesselhohe-mozgóvonatokkal tegyen kísérletet, miáltal elérhető volna, hogy a vonatok úgy az állomásokkal, mint egymás között telefonice közlekedjenek. Eddig tervei csak elméletileg voltak megállapítva, s most akarja megvalósítani.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

A martirok. A régi római császárok, különösen Nero császár, üldözték legjobban a keresztényeket. A kinzásnak minden módját kitalálták, hogy a birodalomból kipusztítsák azokat, akik hitükért képesek voltak meghalni. Mai képünk egy olyan jelenetet mutat be, midőn a hithű keresztényeket vadállatok közé zárták, hogy azoktól szétmarczangoltassanak, míg a császár és a nép örömrivalgásokkal üdvözlik, ha egy-egy keresztényt kivégeznek a kiéhezett vadállatok.

Színésznők szabószámlái. Londonból írják, hogy Cares Lesliet, a híres színésznőt egy 585 forintról, vagyis 15.000 koronáról szóló szabószámla miatt bepörölték. A jelmezeket, amelyekről szó van, a Zaza cz. darab számára csináltatta. A bíró kifejtette, hogy színészkörökben mégis kissé tulcsapongó a fényezés. A bíró ur azonban nem igen ismeri a viszonyokat, mert az ilyen szabószámlák, amelyek csak egyetlen darab jelmezeire vonatkoznak, egyáltalán nem ritkák. A Drury Lane színház őszi darabjának hősnője mindig nagyon sok pénzt kenytelen költeni a jelmezekre. Az idén a Medicine man jelmezei 660 fontba kerültek, vagyis 18.000 koronába. Mrs Nettleship, aki a Lyceum-színház udvari szabónője, azt beszéli, hogy Ellen Feery jelmezei ritkán kerülnek kevesebbe, mint 100 fontba, de sohasem többbe, mint 150 fontba. Most azonban a színésznők sokkal drágább ruhákat is rendelnek. A Messenger boy című operettben nyolcz hölgy szerepel; ezek a ruhák 675 fontba kerültek. Encery jelmezei az Érdekházasságban 300 fontba kerültek. Mrs Brown Potter elvből nem csináltat semmit Angolországban. Minden ruhája Párisban készül. Mrs Nettleship egy izben Bernhardt Sarah számára készített egy ruhát, de a cenzura megtiltotta a darabot és a művész nő lerendelte a kosztümöt. A szabónő elküldte egyik »igazgatónőjét« a művész nőhöz, aki iszonyuan gorbombáskodott az igazgatónővel. Ez türte, ameddig türhette, de egyszerre sirva fakadt. Ez annyira meghatotta a művésznőt, hogy megölelte a szabónőt és fizetett.

Nagy család áldozata lett Ostendében egy angol ember. Trente et quaranteot játszott, amikor két hölgyismerőse megszólította. Társalgott a dámákkal és nem vette észre, hogy időközben a téte megsokszorosodott és már 12.000 frank feküdt előtte. Amint a társalgás véget ért, egy fiatal ember szólította az angolt és megsugta neki, hogy bajban van, nagybátyja akarata ellenére játszott és most a nagybátyja tetten érte. Pedig hát 12.000 frankot nyert. Legyen hát oly jó az angol és hozza el neki a pénzt feltűnés nélkül a szomszéd szobába. Mr. H. megtette az idegen kívánságát és diszkréten odavitte neki a saját nyereségét. Csak utóbb vette észre, hogy megcsalták, amikor többen meggratulálták a játék szerencséjéhez. A félénk unokaöcsös persze már hegyen-völgyön túl volt.

Óriási óra lesz a saint-louisi világkiállítás legnagyobb nevezetessége, vagyis a kiállítás Eiffeltornya. Az óraműben folyosók lesznek, amelyeken a közönség kényelmesen sétálhat. Az óra átmérője harmincz méter lesz. Az óra nagy kereke egy tonnát fog nyomni.

A holt mandarin. A kínai kulturának szimpatikus jellemvonása a halottak nagy kultusza. Az egész birodalom területe tele van szórva az ősök

sirjaival, melyeket nagy kegyelettel ápolnak az utódok. A mostani kínai lázadás okainak kutatásánál különösen figyelemreméltó az a körülmény is, hogy a kínaiak e kultuszok megsértését látták az európai vasutépítők munkájában, mely miatt sok helyen elpusztultak a sirok. Hogy mennyire tisztelik halottaikat a kínaiak, érdekesen mutatja a temetés után rendezni szokott gyászáldozat szertartása. Egy holland író, Henri Borel résztvett egy ilyen szertartáson, melyről érdekes dolgokat mesél most. A Ngo-Csun-Po-család meghívása folytán — ugymond — ott voltam a szeretet-áldozásnál, melyet a két hónap előtt elhunyt családfő, Ngo-Tai-Cin admirális tiszteltére rendeztek. A buddhista kínaiak azt tartják, hogy az ember halála után hét részre oszlik, melyek közül kettő nyomban leszáll a poklokra, a többi pedig a levegőben vándorol. A családtagoknak tehát buzgó áldozással meg kell szabadítaniok a két lelket a pokolból, hogy aztán mind a hét rész egyesüljön és Buddha paradicsomában nyerjen örök nyugalmat. A kínai ház kapujában az elhunyt legjobb barátja, egy katonai mandarin fogadott. Most semmi sem mutatta rajta diszes rangját; durva, szegényes ruhát viselt a gyász jeléül. Bevezetett egy nagy terembe, mely exotikusan volt díszítve. Lilaszínű fény sugárzott ki ezüstös lótus-lámpákból, a falakon mindenféle színű selymek függtek, rajtuk aranyos betűk hirdették az elhunyt érdemeit. E teremben volt kiterítve a halott a temetés napján s a kínaiak hite szerint a lélek egyik része itt maradt, a levegőben lebegve. A gyászolók e teremben asztalt terítettek, melyen mindenféle izletes eledel volt avégből, hogy a lélek lakmározhassék a felszálló ételszaggból. Mikor a terembe beléptem, nagyon meglepett, hogy telis tele volt szemkápráztatóan czifra öltözetű emberekkel, lándzsás katonákkal, heroldokkal, nyilasokkal, legyezőhordókkal, kulikkal. Később, mikor jobban körülnéztem a teremben, még nagyobb lett a meglepetésem — a teremben levő sokaság csupa felöltötött bábból állt, melyek a falakon függtek. Vezetőm megmagyarázta, hogy ezek az elhunyt kíséretit szimbolizálják, akik majd kíséreti lesznek a pokolból való megszabadulása alkalmával. A sokaság előtt a többinél természetesebb báb állott egy hidon — ez a báb szimbolizálta az égbe induló elhunyt mandarint. A hid tulsó végén, mely az eget jelezte, a boldog régiókban lakozó lelkek képmásai függtek. Köztük volt Tiong-So, a mézárós is, ki egész életében ölte az állatokat, míg végre megbánta a bűnét, s elhatározta, hogy nem ont többé vért es nem eszik többé húst. Kését elrejtette a homokba, de félt, hogy valaki megtalálja és vérontásra fogja használni; kivette tehát rejték helyéről és a hegyek közé futott vele. Ott rejtette el a sziklák alá. De most is félt, hogy valaki megtalálja. Nem volt többé nyugta emiatt, örökös rettegésben teltek napjai, míg egyszer alkalmas helyet talált a késnek — saját szívébe rejtette. E tettével azután megváltotta minden bűnét és a boldog lelkek közé kerül. A szertartás azzal kezdődött, hogy fekete selyembe öltözött papok jöttek, hogy az elhunyt pokolbeli lelkét misztikus muzsikaszó és litániázáshoz hasonló imákkal megidézzék. E szertartás végeztével a terem összes drágaságait, a bábokkal együtt, elhelyezték egy papirosból és selyemből készült palotában, melyet azután meggyújtottak. Hitük szerint a lánggal együtt felszállt a pokolból a mandarin lelke a boldog lelkek honába, fényes kíséretével együtt.

A tokaji bor hire. Nem igen ismeretes, hogy a tokaji bor IV. Pius pápának köszönheti a hírét. A tridenti zsinat alkalmával ugyanis a pápa asztalánál sok egyháznagy ebédelt, köztük volt Draskovits György pécsi püspök, aki boszankodva hallgatta, mennyire magasztalják a Vezuv borát, melyet Lacrimae Christinek neveznek. A dolgot végre megsokallta és kijelentette, hogy pinczéjében egy hordó bora van, amely sokkal jobb a Lacrimae Christinél. Hozatott is belőle néhány palaczkkal és valamennyi olasz bibornok elismerte, hogy a magyar püspök nem tuzott, mikor borát dicsérte. A pápa is megízlelte és az első korty után odafordult Draskovits püspökhöz:

- Hol terem ez a fölséges ital?
- Magyarországon, szent atyám — felelé amaz.
- És melyik vidékén e boldog országnak? —

kérdezte tovább a pápa.

— Egy kis falu népe termeli ezt a bort, a falu neve: Tályá.

— Summo Pontifici talia vina decent! (Ilyen bor — tályai bor — való a pápának) — kiáltott fel IV. Pius.

Ez a szójáték állapította meg a tokaji szőlőhegy hirnevét és a fölséges italt sok ideig tályai bornak nevezték. Csak II. Rákóczy Ferencz idejében változott át ez az elnevezés tokaji borrá.

Falusi kis leány a postán. Egy debreczeni ujságban olvassuk a következő kedves apróságot: Piros-pozsgás arczu, tetszetős kis leány vetődött be Sáránról Debreczenbe. Sohasem volt tul a faluja határán. Méltó volt tehát meglepődése, mikor meglátta a szépen fejlődő Debreczent, melynek utcái — legalább a nagyobb utcáké — nem oly hepehupások, mint az ő falujabeliek. Sétálgatása közben a főpostához érkezik. Itt eszébe jut, hogy egy levelet kell feladnia Budapesten levő fivérének. Bemegy hát a hivatalba s oda szól a legközelebbi postatisztnek, amint otthon megtanították:

— Tessék adni erre a levélre egy tizfilléres bélyeget.

A postatiszt oda mutat a másik benyilóra:

— Fáradjon oda, lelkem, ott adják a bélyeget.

Nemsokára visszatér a leány a postatiszthez és leteszi elébe a levelet:

— Na, tettem rá bélyeget, most már aztán tessék elküldeni a bátyámnak.

A postatiszt a kezébe veszi a levelet, meglibbenti, azután így szól:

— Ez a levél nehéz ám, még egy tizfilléres bélyeg kell rá.

A leány eltűnik, majd ismét visszatér a postatiszthez, ki azonban megint így szól hozzá:

— Nem lehet, lelkem, nem lehet. A levél nehéz, még egy tizfilléres bélyeg kell rá.

A leány ismét eltűnik, de megint csak visszatér a levelével. A postatiszt most már türelmetlenül mondja neki:

— Nem érti? Még egy tizfilléres bélyeg kell rá.

— A falusi kis leány türelmesen tovább áll, de néhány pillanat múlva újból visszakerül a levelével a postatiszthez, ki erre azt hiszi, hogy süketel van dolga és hangosan kezdi magyarázni:

— Mondtam már, hogy nehéz és nem elég egy darab tizfilléres bélyeg. Ragaszson rá még egyet.

— Kérem szépen, ragasztottam rá még másik hármát is.

Akkor veszi észre a postatiszt, hogy azért nem volt elegendő a bélyeg, mert a falusi kis lány nem egymás mellé, hanem egymás fölébe ragasztotta valamennyit.

Legujabb női foglalkozás. Az Illinois állambeli Washingtonból jelentik, hogy Irwington helység környékét a közelmúltban sok rablótámadás tette bizonytalanná. Jó ideig hiába keresték, kutatták a veszedelmes utonállókat, mignem néhány fiatal ember elfogta őket és megkötözve hozta be a rendőrségre. A rablók pedig, mint ekkor kitűnt, egy vasuti ór két szép, fiatal leánya volt. Hawdon Jenny és Franczis, az egyik 19, a másik 20 éves; egy napon megtudták, hogy a szomszéd farmer birkákért 400 dollárt vett be. Meglesték az időt, a mikor a gazda nincs otthon, aztán behatoltak házába, föltörték a szekrényeket és magukhoz vettek minden értéktárgyat. Ez a siker annyira fölbátorította őket, hogy másnap fegyvereket vásároltak és férfiruhába öltözve utonállókka csaptak föl. Számos, pompásan tervezett és mesés hidegvérrel végrehajtott utonállást követtek el, de nemrégiben megjárták, mert hurokra kerültek. A két amazon néhány fiatal farmert tartóztatott föl az uton és revolvert tartva eléjük, kényszeríteni akarták az órák és pénztárczák átadására. De az ifjak se voltak restek és rövidesen lefegyverezték a vakmerő hölgyeket. A két szép leányt megkötözve vitték be a rendőrségre, a hol most fogva tartják őket. A támadás szomorú végü, bizonyára visszatartja majd a hölgyeket ettől az új kereseti ágtól.

A német hadsereg nyelve. A német hadseregnek egész külön nyelve van, mely német ugyan, de tele van mindenféle különös kifejezéssel, idegen szóval, furcsa fordulattal, hogy szinte külön jargonnak lehet nevezni. Paul Horn francia író hosszú ideig tanulmányozta e katonanyelvet, melyről érdekes könyvet irt most. A többi közt ezt írja benne:

A német ujonecznak az a legelső dolga, hogy teljes fölszerelésben lefotografáltatja magát, hadd lássák a szülei, hogy mint fest a fiuk a katonai mundérban. Ha tehát valakinek teljes fölszereléssel kell magát rapporton jelentenie, azt a német katona így fejezi ki: »Megyek lefotografáltatni magamat«. A német hadseregben be van hozva, hogy alkalomadtán nem vezényszóra, hanem néma jelekre megy a gyakorlat, fordulat, fölvonulások stb. Ez a gyakorlatot a kísértetek gyakorlatának hívja a német katona. Mivel a szobaparancsnok (káplár vagy szakaszvezető) a legénységi szoba egyik sarkában, a több legénységtől elkülönítve, alszik, pók a neve. A tokjába dugott zászló — zászlóaljesernyő. Az 1870-iki golyószóró — kávédaráló A tüzerek oldalkése — sajt-vágó. A huskonzerv — krokodil, vagy majomhus. A puskaagy — sonka. A sátorkötelet a földhöz erősítő apró karók — heringek. Várostrom alkalmával használatos kifejezés: »addig nem adjuk át a várat, míg a zsebkendő lángot nem vet a zsebünkben«. A 118. gyalogezredet sárga vállrojtja miatt kanári ezrednek hívják. A századosoknak nagyon nehéz lévén a törzstiszti rangot elnyerni, ezt a német katona őrnagy szirtnek hívja. A tartalékos tiszt — Reserve-Onkel. Az elméleti vizsga — agyvelő-szemle. E furcsa elnevezéseken kívül majd minden tábornok kap valami epitetont (mint ahogy Blüchert Marschall-Vorwärts-nek, Mannstein tábor-

nokot Kanonenjakob-nak nevezik), mely jelző azután ismeretes lesz Németország egyik szelétől a másikig.

A jövő puskája. »Il fucile dell'awenire« — a jövő puskája, így nevezik Olaszországban a Cei-Rigotti bersaglieri kapitány új találmányu puskáját, melylyel perczenként háromszáz lövést lehet tenni. Cei-Rigotti kapitány már be is mutatta az új puskát Bresciában egy katonai bizottság előtt. A puska akkora súlyu és hosszú, mint az olasz lovassági karabély és Spanyolország és Venezuela már rendeltek is ilyen puskákat a csapataik számára. Cei-Rigotti még 1895-ben közölte a nápolyi herceggel, aki akkor firenzei hadosztályparancsnok volt, hogy az ő véleménye szerint a puskák elsülése alkalmával keletkező gáz fölhasználásával a puskáknál is el lehetne érni azt a gyorsaságot, mint a mitrailleusöknél. A hadügyi és tengerészeti miniszterek megbízták Cei-Rigottit a puska elkészítésével és gyakorlóhelyül rendelkezésére bocsátották a speziai öblöt és a viareggioi lövőteret. Öt évi kísérletezés után sikerült is neki előállítani az új gyorstüzelő, kifogástalanul működő puskát.

A leányok hibái. Egy nagyvárad asszony összeállította azokat a hibákat, amelyekről legjobban kell óvakodni a leányoknak. Így szól az a lajstrom: A kíváncsiság. Mikor a leány minden legcsekélyebb dolgot tudni akar, akkor igazán nagyon kellemetlen. — A végnélküli csevegés. A sokat beszélő leány hasonlít a szarkához, amely éppen nem kellemes madár. — A megszólás. Annak a leánynak, aki másokat folytonosan megszól, hasonló a nyelve a borotvához. Attól aztán mindenki óvakodni fog. — A hizelgés. A hizelgő leányt mindenki hamar kiismeri és kevésre becsüli. — A cifrázkodás. Aki nagyon szeret és mindenkoron akar cifrázkodni, ez csak azt árulja el, hogy saját szépségében nem bizik, segítségre van szükség. — A lomposság. Semmi sem idegeníti el úgy a férfit a leánytól, mint a tulságos, émelygésig menő cifrázkodás . . . csak még egy . . . a lomposság. A lompos leány hasonlít a virághoz, melyre piszkos rongydarabot akasztunk. — Az otthoniasság hiánya. Az a leány, aki nem szereti otthonát, sohasem lesz jó háziasszony és gazdasszony. Aki nem tud magának dolgot lelteni a nap minden részében, az megérdemli, hogy soha háziasszony ne legyen. — Az állhatatlanság. A csapodár leány nem érdemes a komoly férfi bizalmára. Aki rokonszenvét úgy változtatja, mint a ruháját, az megérdemli, hogy végre is csalódjék. Az állhatatlanság jégre viszi a leányt. — A vallástalanság. A vallástalan leány sohasem lehet igaz feleség, jó anya és önfeláldozó nő; a vallástalan nő valóságos szörnyeteg.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Czincze Mihály, Köryves Kálmán, Nedeczky Ottó, Kondor Gyula, Tankó István, Wittmann Arnold, Schmidt Lajos, Iltsik L. Árpád, Zsigó György, Polgár Sándor, De Rivo József, Egyházy János, Dániel Sándor, Gáspár Vilmos, Kerekes András, Nagy Sámuel, Kiss Lajos, Magyar Dénes, Bándi János, Bene János, Somody Imre, Bécsi Vincze, Vizonisek Mihály, Torzsás György, Papp István, Nyári Sándor, Guttmann Ignác, Pekurár János, Dobos Elek, Vizvári Antal, Ehrlich József, Deák József, Balázs Márton, Erős Imre, Virbán János, Kiss István, Szelkó János, Kell István, Doór Ferencz és Galba Mátyás bizalmi férfi urakat

értesítjük, hogy a beküldött összegeket az elszámolási iverk szerint megfelelően elkönyveltük.

Bergmann János, Grubisic Vincze, Szabó Miklós, Juresen István, Kakas Ferencz és Hustyik Pál urakat értesítjük, hogy tagsági illetékeik az e hóban beküldött összegek által június hó 30-ig vannak rendezve.

Kiss István, Macs. Ügyének utána járunk és értesíteni fogjuk annak idején.

Keresk. törvényszékiileg bejegyzett kiegyezési iroda
Budapest, Bécs, **Fellner és Goldschmid** Bécs, Budapest,
BUDAPEST, IV., régi posta-utca 4.
Elvállalja fizetésképtelen cégek kiegyenlítését, diszkrét és megbízható információkkal szolgál. Elfogad pénzbehajtást illető megbízásokat, kultiválja a diszkrét kényes kutatásokat. Elvállal mérlegeléseket és az üzlet bármely frázisában mérvadó értesítéssel szolgál.

Valódi szepességi

boróka pálinka

kis üstön főzött, kétszer finomított felette egészséges ital.

4 litert tartalmazó edényt bérmentesen küld 4 frt 20 kr. utánvét mellett

Cornides Károly, Felka, Szepes-megye.

Megrendelés alkalmával kérem e lapra hivatkozni.

Czimbalmaim az ezredéves kiállításon kitüntetve.

Szalon-czimbalmok

pedálos, barna vagy feketében, kitűnő erős csengő hanggal, erős szerkezettel, 3 évi jótállással. Bolti ár 150 frt, nálam 75 frtért kaphatók. — Alapos tanítást is elvállalok, havonta 8 frtért.

➡ Árjegyzéket bérmentve küldök. ➡

JEGESI GÉZA

műokleveles czimbalomkészítő és a vaskoronás czimbalom feltalálója

Budapest, VII., nefelejts-utca 43. sz.
készítési telepen